

0. Introducció

L'Institut Bosc de Montjuïc és un centre educatiu gestionat pel Consorci d'Educació de Barcelona situat al barri del Poble Sec, al districte de Sants-Montjuïc de Barcelona. Va començar la seva activitat acadèmica el curs 1996/1997 per donar resposta a les necessitats del barri, que no comptava amb un centre d'ensenyament secundari. L'alumnat de l'institut procedia en la seva majoria de l'escola annexa, l'Escola de Bosc de Montjuïc, i el nombre d'alumnes estrangers era minoritari. El Projecte Lingüístic que es va fer en aquell moment responia a una realitat social en què la major part de les famílies de la zona eren catalanoparlants i/o castellanoparlants, i, per tant, les llengües presents al centre eren pràcticament tan sols dues. Durant els últims anys, però, l'alt nombre d'immigrants arribats al barri ha augmentat la diversitat lingüística de l'alumnat i ha fet necessari comptar amb un nou Projecte Lingüístic que ajudi a fer una diagnosi inicial i implanti elements de millora al centre. Considerant que per a molts alumnes l'institut és l'únic lloc de contacte amb el català (i amb el castellà, en alguns casos), la importància de la nostra tasca resulta fonamental.

1. Anàlisi de context.

Durant aquest trimestre s'ha dut a terme una enquesta sobre els usos lingüístics del nostre alumnat (150 persones) per tal de prendre una fotografia real de la situació sociolingüística en la qual ens trobem immersos.

Segons les dades obtingudes, observem que prop d'un 63% del nostre alumnat ha nascut a Catalunya o en una altra comunitat autònoma d'Espanya. A aquests, els segueixen els nascuts a República Dominicana i Marroc amb un 5,3% cadascun. A continuació, els nascuts a Hondures representen un 4% de l'alumnat enquestat. Finalment, entre un 2% i un 3% cadascun, tenim l'alumnat que prové de Filipines, la Xina i Paquistán. Val a dir que gairebé un 16% correspon als qui no són representats per cap de les opcions anteriors, entre els quals hauríem de destacar aquell alumnat de procedència colombiana que s'ha anat incorporant durant aquest curs 2019-2020.

Pel que fa a l'ús lingüístic de l'alumnat a casa seva, hem de dir que gairebé un 80% dels enquestats utilitza habitualment una de les dues llengües oficials; tanmateix, hi ha un clar predomini del castellà, amb un 56,3%, per sobre del català, amb un 21,2%. A aquests, els segueixen l'anglès (4,6%), l'àrab (4,6%), l'urdú (2,6%) i el panjabi (2%). Finalment, amb un percentatge inferior al dos per cent, ens trobem el francès, el tagàlog, l'italià, el xinès i l'hindi.

Un altre punt rellevant d'aquesta enquesta és el que fa referència a l'ús lingüístic de l'alumnat dins de l'institut. Aquest està dividit entre l'ús entre iguals,

tant al pati com a l'aula, i l'ús amb el professorat en ambdues direccions. Així doncs, ens adonem que la llengua hegemònica al pati és el castellà, amb un 91,4%, seguida a molta distància pel català, que representa el 35,1%. Curiosament, dins de l'aula, veiem que el català augmenta en detriment de castellà, tanmateix encara en queda ben lluny amb un 47,7% en front d'un 85,4%. Aquest percentatge és molt similar en l'ús d'ambdues llengües fora de l'institut, així en un 30% se situa el català i en un 87% el castellà. Quant a la llengua que prefereixen els estudiants per tal d'adreçar-se al professorat, aquesta és també el castellà amb un 87% seguida a molta distància pel català amb un 12%.

Finalment, s'ha de destacar que un 31,1% dels enquestats confessa no sentir-se còmode a l'hora de parlar en català (entre 1-5 sobre 10 en grau de comoditat).

2. Oferta de llengües estrangeres.

A l'Institut Bosc de Montjuïc s'ensenyen dues llengües estrangeres: l'anglès com a primera llengua estrangera i comuna a tot l'alumnat, i el francès, segona llengua estrangera i de caire optatiu.

A 2n es realitza un viatge a Dublín per tal de submergir l'alumnat en un ambient anglòfon. Durant l'estada es realitzen activitats que permeten un contacte més directe amb la cultura i la llengua angleses.

Des de la matèria de francès, a 3r, també es fa un viatge a un país francòfon amb un objectiu similar a l'esmentat anteriorment per a anglès.

3. Les llengües curriculars del Centre

3.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

3.1.1. El català, vehicle de comunicació

El català és el vehicle de comunicació de gairebé totes les matèries del centre i la comunicació entre el professorat i l'alumnat fora de les aules oscil·la entre el català i el castellà. El professorat ha de motivar l'alumnat a parlar català i a respondre'ls-hi. Les dades de l'enquesta ens demostren que, tot i que el professorat vetlla perquè l'ús de la llengua catalana sigui predominant (un 55% dels enquestats diu que el professorat se'ls adreça en català), l'alumnat opta per utilitzar com a primera opció el castellà (87%).

3.1.2. El català, eina de convivència

Al centre, el català té el seu espai en situacions informals tant entre els alumnes com entre el professorat. El català és la llengua vehicular entre el professorat i entre els alumnes catalanoparlants i s'intenta que ho sigui també per a la resta de l'alumnat que no té el català com a primera llengua. La línia de treball ens porta a plantejar el català com a eina i camí de cohesió social en tant que l'escola esdevé una molt bona oportunitat per a aprendre'l. Després de les dades extretes de l'enquesta realitzada a l'alumnat, ens adonem que encara s'ha d'intensificar més aquesta tasca des de tots els àmbits.

3.1.3. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

3.1.3.1. Llengua oral

L'expressió oral es treballa de forma específica i prioritària a través de matèries optatives que varien depenent de les possibilitats organitzatives de cada curs. Dintre de les hores de català, es busca promoure el diàleg amb l'alumnat i entre l'alumnat. Aquest treball pretén aprofundir en el grau de formalitat, precisió, correcció, adequació i coherència. Amb tot, es percep la necessitat d'experimentar amb estratègies diverses i trobar-nos periòdicament per destriar les més eficaces.

3.1.3.2. Llengua escrita

La preocupació per l'expressió escrita és bastant generalitzada a tot el claustre i es busquen estratègies per treballar-la des d'altres àrees curriculars. Aquestes estratègies van encaminades al treball sobre el procés d'escriptura (planificació, redacció i revisió) i els aspectes formals.

Les activitats de comprensió escrita del llibre de text fixen, majoritàriament, l'atenció en la localització visual de la informació i en la interpretació. Es realitzen periòdicament activitats de síntesi de la informació: resums, esquemes, mapes conceptuals. Es consensuen les lectures trimestrals entre el professorat de català, castellà i anglès. El model d'examen i el seu enfocament també és consensuat entre el professorat de català i castellà i busca la reflexió i la comprensió crítica de les lectures.

Cada any es demana que els alumnes dels quatre cursos escriguin un text en prosa o en vers per a presentar-lo als Jocs Florals que se celebren el dia de Sant Jordi. Un jurat format per professors n'escull dos de cada categoria i es llegeixen en veu alta el 23 d'abril davant de tota la comunitat educativa.

S'han anat realitzant propostes de treball conjunt per treballar l'expressió escrita seguint l'enfocament metodològic del currículum, propostes que s'avaluen i actualitzen pel professorat.

3.1.3.3. Relació llengua oral i llengua escrita

Periòdicament, a les classes, es realitzen activitats d'integració de les quatre habilitats lingüístiques. Per una altra banda, les optatives ofertes des de l'àrea de català se centren en aquesta dimensió integradora de les habilitats lingüístiques.

3.1.4. La llengua en les diverses àrees

Molts professors són conscients de les dificultats en el domini de la llengua. Entre altres factors, hem de tenir present que l'entorn en el qual es mouen els alumnes no és de predomini català. Aquest fet dificulta el seu ús social i lúdic i per tant el català queda ubicat a un registre acadèmic i formal.

Des del departament de lletres proposem una correcció escrita que prevegi estratègies de recerca, selecció i organització de la informació i faci conscient del procés d'escriptura i la seva correcta expressió.

3.1.5. Continuïtat i coherència entre cicles i nivells

Cal una coordinació més acurada pel que fa a l'àrea de català, en relació a la programació dels continguts i els criteris d'avaluació. Les reunions de nivell han de generar estratègies i treball conjunt. És necessària, també, una coordinació estable dels continguts treballats a l'aula d'acollida i els diversos agrupaments flexibles de treball que permeti dissenyar el pla individual.

Enguany s'està iniciant un pla d'actuació per tal de millorar l'ortografia en llengua catalana de tot l'alumnat de l'institut. Aquest consisteix a treballar set paraules cada mes a partir de diferents activitats: dictats, exercicis de correcció,

exercicis d'expressió escrita i exercicis de traducció castellà-català, ja que molts dels errors relacionats amb aquestes paraules es deuen a la interferència lingüística.

Val a dir també que aquest curs s'estan duent a terme molts projectes d'expressió oral en tots els cursos i nivells.

1r ESO: projecte de *Lectura en veu alta* organitzat per la Institució de les Lletres Catalanes, l'objectiu del qual és donar a conèixer entre els més joves la literatura en llengua catalana a partir de la lectura i la recitació de textos en prosa i en vers dels autors i les autores més rellevants en la nostra llengua (Mercè Rodoreda, Joan Maragall...).

2n ESO, grup A: treball del text expositiu a partir de l'exposició oral en grup d'un tema escollit per l'alumnat. L'alumnat haurà d'escollir un tema del seu interès i plantejar-lo al professor o professora. Si els en donen el vist-i-plau, passaran al desenvolupament del treball. A partir d'un guió preestablert, hauran de fer una presentació en Power Point o Prezi que lliuraran al docent i, després, faran una exposició oral davant de la resta de la classe. Durant la presentació, s'avaluaran tant els elements verbals com els elements no verbals de l'exposició. Amb això, es pretén que l'alumnat adquireixi més confiança a l'hora de parlar en català i que s'adoni de la utilitat de la llengua en les diferents disciplines o àmbits del coneixement.

Amb tot això, pretenem que el nostre alumnat se senti cada cop més còmode amb la llengua catalana i s'adoni de la quantitat d'àmbits en els quals pot utilitzar-la. Així doncs, apostem perquè en un any augmenti el percentatge d'alumnat que s'adreça en català al professorat.

3.1.6. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

3.1.6.1. Informació multimèdia

L'alumnat de l'aula d'acollida, seguint les programacions i orientacions de la Subdirecció LIC, fa ús dels recursos TIC en llengua catalana.

3.1.6.2. Català i llengües d'origen

El centre té en compte la diversitat lingüística de l'alumnat i organitza algunes activitats (Sant Jordi, Setmana Cultural...) que tenen com a protagonista les seves llengües i cultures d'origen.

3.2. La llengua castellana

3.2.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

3.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

La majoria d'alumnes del centre coneix la llengua castellana. El fet que molts alumnes nous provinquin de països de parla hispana fa que el castellà esdevingui vehicle de comunicació majoritari fora de l'aula. Malgrat això, el nivell de coneixement de la variant estàndard del castellà no es pot titllar de satisfactori. Les interferències amb la llengua catalana es fan paleses tant a la llengua oral com a la llengua escrita.

3.2.1.2. Llengua oral

En aquests moments caldria dissenyar estratègies conjuntes pel que fa al treball de la llengua oral. Des de l'àrea de castellà es treballen diferents modalitats de textos orals, però els registres de la llengua troben un espai massa limitat. En conjunt, tot el claustre manifesta preocupació per l'expressió oral i escrita de l'alumnat, per la qual cosa comencen a sorgir propostes de treball conjunt.

3.2.1.3. Llengua escrita

Des del seminari de llengua catalana s'ha realitzat una proposta de treball conjunt per treballar l'expressió escrita seguint l'enfocament metodològic del currículum; aquesta proposta està pendent d'avaluació. En general, tot i ser un motiu de preocupació per a gairebé la totalitat del claustre, es troben a faltar iniciatives conjuntes de treball. En el cas de la llengua castellana, les

interferències amb el català són prou notables, probablement respon al fet que el vehicle de comunicació a la resta de matèries sigui la llengua catalana.

3.2.2. Activitats d'ús

L'ensenyament de la llengua castellana queda restringit a les hores en què s'imparteix aquesta matèria. No obstant això, s'han engegat algunes activitats en castellà relacionades amb l'assignatura (com ara un taller d'escriptura per a segon cicle) i s'imparteixen algunes matèries optatives trimestrals (teatre, ortografia o comprensió lectora...variables en funció de les possibilitats organitzatives del centre) ofertades des del seminari de llengua castellana. La diada de Sant Jordi és un bon espai perquè els alumnes puguin realitzar els seus treballs de creació en llengua castellana. El web i la revista del centre es fan majoritàriament en català.

3.2.3. Castellà a les àrees no lingüístiques

A l'hora d'impartir les classes a les altres matèries és freqüent que s'alternin el castellà i el català. Normalment aquesta situació es dona quan els alumnes d'aula d'acollida (sobretot els que provenen de països de parla hispana), surten d'aquesta per fer altres assignatures i els seus coneixements del català no són suficients com per seguir una classe.

3.3 Altres llengües

3.3.1. Llengües estrangeres. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

Anglès. S'ensenyava de 1r a 4t. Com que hi ha nivells de coneixement previ de la llengua molt diferents entre l'alumnat que s'incorpora al centre es fa una prova per conèixer-ne el nivell i distribuir-los en grups adequats a 1r. L'alumnat de 1r a 4t matriculat a mig curs també fa prova de nivell per poder distribuir-lo en el grup més adequat. A 4t s'imparteixen les assignatures de Biologia, de Física i Química i d'Informàtica en anglès.

Francès. La segona llengua estrangera s'introdueix a 1r, comú a tot l'alumnat. Després, es pot triar (prèvia aprovació del professorat) i estudiar-la de 2n a 4t com a matèria optativa. Es tracta d'un crèdit tancat (l'alumnat no el pot

abandonar un cop començat i passa al curs següent encara que no hagi assolit els continguts mínims).

Les possibilitats d'oferir matèries optatives d'anglès depèn molt de les possibilitats organitzatives del centre però s'intenta que sigui així.

4. Criteris metodològics i organitzatius per a l'aprenentatge de les llengües.

4.1. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

Al centre es realitzen diverses activitats que pretenen incrementar i potenciar l'ús del català. Entre altres podem citar la participació en concursos literaris com Sant Jordi; el programa de *Lletres a les aules. En veu alta* de la Institució de Lletres Catalanes; el projecte *Lectures explosives. Clubs de lectura augmentada* organitzada per l'ICUB; la *Lliga de debat*, en la qual hi participen els alumnes de 4t.

4.1.1. Avaluació del coneixement de la llengua

A l'àrea de català es realitzen periòdicament proves per valorar el procés d'aprenentatge de l'alumnat. Aquestes proves avaluen tant els continguts treballats com el progrés en l'assoliment de les habilitats lingüístiques. A 4t es realitzen les proves de valoració de les competències bàsiques dissenyades pel Departament d'ensenyament.

L'aula d'acollida aplica les proves inicials marcades pel Departament, tant de llengua com de matemàtiques, a tot l'alumnat nouvingut. Al llarg del curs es fa una prova per a cada unitat de la programació i, a final de curs, s'apliquen les proves de nivell d'usuari bàsic a l'alumnat per saber si ha assolit el nivell mínim de competència lingüística. Aquestes proves es passen també sempre que ens sembla que un/a alumne/a determinat pot superar-les i, d'aquesta manera, incorporar-se a l'aula ordinària.

4.1.2. Materials didàctics

A l'àrea de català es disposa de material divers per desenvolupar la tasca docent. Aquest material abraça diversitat de llibres de text per completar el llibre treballat a classe, quaderns específics d'ortografia, morfosintaxi, habilitats comunicatives, etc. Disposem també de material de suport per l'alumnat

nouvingut incorporat a l'aula ordinària. En relació al material audiovisual disposem de diversos DVD bé pel·lícules, bé documentals d'escriptors que ens permeten treballar d'una altra forma la competència comunicativa de l'alumnat en català.

Pel que fa a l'aula d'acollida, el material utilitzat és molt divers: diccionaris, vocabularis, dossiers d'exercicis elaborats pel professorat, material de suport visual, material audiovisual i ús de les TIC (Cd de contes, Cd de cançons en català, exercicis del web edu365...), etc.

Títols de les lectures de català del curs 2019-2020

1r ESO.

Alt/Mig: *Hachiko. El gos que esperava; L'insòlit vatge de Jeronimo Ayanz.*

Reforç: Lectures adaptades per al grup.

2n ESO.

Alt/Mig: *Una de zombis; L'esquelet de la balena; Serena.*

Reforç: Lectures adaptades al grup.

3r ESO.

Alt: Elecció de títols en una llista de vint obres; *El mussol i la forca.*

Mig: *Dedica'm un poema encara que sigui teu; El mussol i la forca.*

Reforç: Lectures adaptades al grup.

4t ESO

Alt/Mig: *Història de Jacob Xalabín; Ara que estem junts.*

Reforç: Lectures adaptades al grup.

4.2. Desplegament del currículum de llengües estrangeres.

Els continguts estan repartits per cursos i nivells, cadascun amb la corresponent programació, el seu material de treball i els seus continguts mínims específics.

El seminari d'anglès ha establert criteris comuns de presentació de treballs i avaluació, però no estan consensuats amb el seminari de francès.

S'intenta afavorir en la mesura del possible l'ús extracurricular de les llengües estrangeres (viatges, sortides, revista del centre, certamen literari de Sant Jordi, Setmana Cultural).

4.2.1. Metodologia

Tant des del seminari d'anglès com des del de francès es treballen les quatre habilitats lingüístiques pròpies de la competència comunicativa (comprensió oral i escrita; expressió oral i escrita), sense oblidar la competència gramatical i la competència sociolingüística.

L'ensenyament té en compte la interacció amb la resta de llengües de l'alumnat (català, castellà i la resta de llengües parlades per l'alumnat) a l'hora d'ensenyar, comparar, posar exemples, etc. però l'ensenyament es fa habitualment en la llengua estrangera corresponent (anglès o francès).

L'avaluació es basa en l'observació a classe de les quatre habilitats i en proves objectives. L'expressió escrita és un dels eixos de l'avaluació de l'alumnat (hi ha una proposta d'avaluació comuna proposada pel Departament de Lletres que no s'ha posat en pràctica).

4.2.2. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Hi ha un seguiment periòdic dels materials que s'utilitzen i de les novetats del mercat; a més, el professorat posa en comú els materials que elabora mitjançant la carpeta virtual de materials del Departament. Es tenen molt en compte les necessitats de reforç (material elemental i en altres idiomes com ara el xinès per a l'alumnat nouvingut) i d'ampliació de l'alumnat (material real amb activitats adaptades, films, llibres de lectura, llibres digitals i estades lingüístiques en països anglòfons).

Els llibres de lectura són l'eina fonamental en el procés d'aprenentatge de la llengua en qualsevol dels agrupaments flexibles, ja que no es tracten només d'activitats de comprensió lectora, sinó que a més són una eina per aprendre aspectos diversos de la cultura anglosaxona i per a treballar temes de tipus transversal. A partir de les lectures, s'elaboren projectes de diferents tipus relacionats amb la llengua, la literatura o la història dels països anglòfons. Val a dir que els grups més avançats treballen directament amb els originals.

4.2.3. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

El centre disposa del maquinari adequat i el Departament dels materials adients, però no hi ha criteris comuns pel que fa a l'ús de les TIC. En general, s'utilitzen mitjans audiovisuals (CDs i DVDs), però l'ús de la informàtica a l'aula d'idiomes és clarament una assignatura pendent.

4.3. Organització i gestió

4.3.1. Organització dels usos lingüístics

4.3.1.1. Llengua del centre

Tal i com marquen les directrius del Departament d'Educació (Decret 143/2007 del 26 de juny), el nostre centre garanteix l'ús de la llengua catalana com a llengua d'aprenentatge i de comunicació en les actuacions docents i administratives del centre, impulsant un projecte educatiu plurilingüe en el qual el català és l'eix vertebrador.

4.3.1.2. Documents del centre

A partir d'aquesta premissa, tots els documents que defineixen el tarannà del nostre centre (PEC, PAT, ...) vetllen perquè aquest objectiu es porti a terme. Des d'aquest punt de vista el PLC ve a reforçar l'ús de la llengua catalana com a llengua vehicular per a tots els membres de la comunitat educativa

4.3.1.3. Ús no sexista del llenguatge

A més de garantir l'ús de la llengua catalana al centre, el PLC ha de possibilitar alhora adquirir eines i recursos per implementar canvis per a l'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric.

4.3.1.4. Comunicació externa

La llengua d'ús administratiu del centre, tant per les comunicacions internes com externes és el català. Tot i això, i atenent a la diversitat lingüística del centre, de vegades aquests documents es tradueixen a d'altres llengües (castellà, xinès, urdú...) especialment durant el període d'acollida de les famílies.

4.3.1.5. Llengua de relació amb les famílies

En relació amb el punt anterior, les comunicacions adreçades a les famílies per part de Secretaria, Consergeria i Direcció es fan prioritàriament en català. Això es pot estendre a la resta de la comunitat educativa: tutors/res, professorat, servei de menjador, etc. tot i respectant el període d'acollida de les famílies. Quan hi hagi una família amb la qual no es pugui comunicar amb cap de les llengües que parla el personal del centre, es recorrerà a un servei de traductors.

4.4. Educació no formal

4.4.1. Serveis d'educació no formal

Saned és l'empresa que gestiona el menjador i lleure al migdia. En el seu projecte educatiu s'especifica la formació com a monitors de lleure i es vetlla per que la comunicació amb l'alumnat es faci en català.

4.4.2. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

Sempre que sigui possible, en la contractació d'activitats extraescolars es vetlla per l'ús del català (viatges, sortides, estades, etc).

4.4.3. Llengua i entorn

Mitjançant el coneixement de l'entorn es pretén garantir l'ús de la llengua catalana i la interculturalitat i la cohesió social.

En aquest sentit el centre treballa en xarxa amb escoles de primària i algunes entitats del barri: Jardí Botànic, Associacions veïnals, Museu etnogràfic, Museu Arqueològic de Catalunya, La Fundació Miró, El Museu Nacional d'Art de Catalunya i el Centre Cívic El Sortidor.

4.5. Plurilingüisme al centre educatiu

Actituds lingüístiques

El PLC del centre ha de garantir un tractament de les llengües que doni resposta a la situació sociolingüística de l'alumnat, vetllant per l'ús del català com a vehicle d'ensenyament- aprenentatge i com a llengua de relació en tots els àmbits.

4.6. Organització de la programació curricular

4.6.1. Coordinació de cicles i nivells

La coordinació entre les diferents llengües curriculars travessa tota l'etapa educativa (català, castellà, francès i anglès). Es vetlla per a què el PCC estigui molt equilibrat en l'oferta de matèries optatives i d'alternativa a la religió en relació a les àrees lingüístiques. S'ofereixen, doncs, matèries de reforç, consolidació i ampliació tant de català i castellà com de llengües estrangeres. Organitzar un currículum coherent és, per tant, uns dels objectius primordials de la coordinació entre cicles i nivells.

4.6.2. Estructures lingüístiques comunes

D'altra banda, aquesta coordinació permet articular de manera efectiva l'ensenyament de totes les llengües també des del punt de vista de les estratègies didàctiques, optimitzant els continguts que sovint s'imparteixen de forma repetitiva. És el cas de les estructures lingüístiques comunes en les esmentades llengües.

4.7. Mediateca

El centre té una mediateca que es fa servir amb un fons de documents suficient per donar resposta a les necessitats d'informació de la comunitat educativa. Els documents estan escrits en català però també s'ha tingut en compte la incorporació de documents escrits en altres llengües del currículum i en les llengües de la nova immigració.

Participa activament en xarxa amb les Biblioteques Municipals de Barcelona i podem dir que esdevé un element fonamental per la construcció de l'aprenentatge significatiu.

4.7.1. Accés i ús de la informació

El centre té una planificació d'activitats que reflecteix la coordinació entre els departaments i la mediateca. S'intenta donar resposta a les necessitats d'informació de l'alumnat. La competència informacional es treballa des de totes les àrees per tal d'ajudar els alumnes a aprendre a localitzar la informació, a avaluar-la i a comunicar-la de forma efectiva, per després transformar-la en coneixement. Es té cura que l'alumne presenti la informació cercada en la llengua d'aprenentatge del centre.

4.7.2. Foment de la lectura

En el PLEC es recullen les activitats de dinamització de la lectura que es fan a les aules, departaments, mediateca i lleure. Recull el concepte de desenvolupament de l'hàbit de la lectura i la competència informacional en totes les llengües curriculars.

El centre duu a terme diferents projectes adreçats al foment de la lectura en l'alumnat. Actualment, destacaríem el projecte de Lectures Augmentades impulsat per Barcelona Cultura i el projecte Literàpolis, ofert també per l'Ajuntament de Barcelona.

5. RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTÀRIES Acol·lida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

El centre disposa d'un pla d'acollida. Aquest pla pretén definir i organitzar les mesures organitzatives i curriculars que ja es prenen al centre per tal de facilitar la integració de l'alumnat nouvingut.

A més a més de l'aula d'acollida hi ha professors que adapten els continguts de la seva matèria a les necessitats de l'alumnat nouvingut.

En aquests moments el professorat no està rebent formació sobre l'ensenyament-aprenentatge de segones llengües però de cara al propers cursos es podria proposar al professorat que, voluntàriament, realitzi aquesta formació.

5.1 Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

Els alumnes de primer cicle assisteixen en aquests moments tres hores setmanals a l'aula d'acollida, els de segon cicle hi assisteixen sis hores setmanals. Allà disposen de diccionaris amb o sense suport visual, de vocabularis i d'altre material adaptat que els ajuda en l'aprenentatge de la llengua catalana. Pel que fa a la resta de matèries, es va cercant material editat que s'adapti a les característiques d'aquest d'alumnat i és el professorat qui n'adapta els continguts.

La programació de l'aula d'acollida basa la descripció dels objectius, els continguts i l'avaluació dels nivells a assolir en les directrius donades en el *Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües*. És a dir, allò que han d'aprendre a fer els aprenents de català com a L2 a l'hora de comunicar-se i els coneixements i habilitats que han de desenvolupar per ser capaços d'actuar de manera efectiva. Cal entendre aquest treball com un marc referencial que ens ha de permetre trobar representats els aspectes importants de l'ús de la llengua i de la competència que s'han de tenir presents per a cada nivell. Per determinar els nivells s'ha partit del treball realitzat en el Consell d'Europa *Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment (2001)*.

Aquests sis nivells comuns de referència proposats pel Consell d'Europa són:

A1: Inicial usuari bàsic

A2: Bàsic usuari bàsic

B1: Llindar usuari independent

B2: Avançat usuari independent

C1: Domini funcional efectiu usuari experimentat

C2: Domini usuari experimentat

El nivell més baix dels graus de competència lingüística és l'A1: Nivell Inicial. És el punt en què l'aprenent aconseguix un mínim de competència per interactuar de manera simple.

Així doncs, l'objectiu d'aquest treball és determinar per al Nivell Inicial quin és el grau de competència mínima per aconseguir una comunicació de subsistència i a partir d'aquí avançar en el coneixement de la llengua. Els aprenents d'aquest nivell han de poder actuar en situacions quotidianes tot i que, en trobar-se en un nivell de competència inicial, dependran força de frases memoritzades. Així mateix han de ser capaços d'utilitzar estratègies verbals i no verbals per poder actuar en situacions poc previsibles.

Els temes per a aquest Nivell Inicial de català han estat seleccionats a partir dels tractats en el Nivell Llindar per a escolars de 8 a 16 anys. Són els següents:

1. Identificació personal
2. Ensenyament i educació
3. Rutines diàries
4. Estats físics i anímics d'una persona
5. Relacions familiars
6. Menjar i beure
7. La roba
8. Habitatge i llocs de residència
9. Les botigues
10. Temps lliure i entreteniments
11. Viatges i trasllats

S'han triat aquells temes que d'alguna manera poden proporcionar a l'alumne que acaba d'arribar i que no té competència en llengua catalana més ajuts per poder-se situar en el seu entorn immediat.

Pel que fa a la metodologia de treball, a banda de treballar la llengua escrita, a l'aula d'acollida es procura reforçar la llengua oral, tant la comprensió com l'expressió, per tal que l'alumnat es pugui desenvolupar amb més autonomia ja sigui a l'escola o fora d'ella. A més a més, els alumnes van un cop per setmana a la mediateca del centre per poder treballar amb els ordinadors i fer ús de les programacions i orientacions de la Subdirecció LIC pel que fa als recursos de les TIC.

5.2. Alumnat sud-americà de parla hispànica

L'alumnat de parla hispànica assisteix també a l'aula d'acollida els mateixos dies que els altres companys i companyes i segueixen la mateixa programació que els alumnes de parla no romànica. Per la proximitat de la seva llengua materna amb el català, aquests alumnes treballen més l'aspecte oral de la llengua i s'incorporen a l'aula ordinària molt abans que els de parla no romànica, que acostumen a romandre dos o tres cursos a l'aula d'acollida.

5.3. Atenció a la diversitat

Els alumnes amb NEE que presenten mancances greus a nivell educatiu i/o d'aprenentatge de 1r i 2n d' ESO s'incorporen a l'aula d'atenció individualitzada a les àrees instrumentals (català, castellà i/o matemàtiques). Per decidir si assisteixen a totes o alguna de les àrees es té en compte la situació i les característiques de cada alumne en concret. Assisteixen també a aquesta aula els alumnes nous de llengües no romàniques (sempre que l'horari no coincideixi amb el de l'aula d'acollida). Els objectius que es treballen amb aquests alumnes són fonamentalment l'adquisició d'hàbits i la comprensió i expressió oral i escrita.

Tenint en compte que l'aula d'atenció individualitzada és un recurs només per als alumnes de 1r i 2n d'ESO s'intenta que els alumnes de 2n que han progressat més passin durant el 2n o el 3r trimestre de l'aula d'atenció individualitzada al grup de reforç a l'àrea de català per intentar que la seva adaptació a 3r el curs següent sigui més fàcil.

Els alumnes amb NEE de 3r i 4t assisteixen als grups de reforç.

El departament de català i el seminari d'orientació han elaborat i seleccionat material adequat a la diversitat d'alumnes que assisteix a grups de reforç de català. Cal reflexionar conjuntament per trobar metodologies que potenciïn l'ús del català a nivell oral per part dels alumnes.

Periòdicament, s'avaluen els progressos de cada alumne i a la Comissió d'Atenció a la Diversitat es plantegen els possibles canvis a realitzar en l'assignació d'alumnes amb NEE als diferents grups.

6. Comunicació interna i relació amb l'entorn

6.1. Difusió del projecte lingüístic del centre

6.1.1. Pàgina web del centre i revista trimestral de l'AMPA

La plana web pretén ser un aparador virtual del centre, d'aquesta manera intenta mostrar el tarannà del nostre projecte educatiu així com aspectes organitzatius. És un recurs compartit i usat per tota la comunitat educativa. Es va actualitzant sovint amb els esdeveniments més rellevants, activitats, links d'interès, la revista trimestral de l'AMPA del centre, etc.

6.1.2. Exposicions

El centre esporàdicament organitza alguna exposició al centre. No té però els condicionament necessaris per muntar-les amb col·laboració d'organismes públics. Es fan per iniciativa del professorat i equip de gestió o AMPA.

6.1.3. Intercanvis i mobilitat

En la programació de les matèries de Francès i d'Anglès se solen preparar sortides i estades lingüístiques que completen el currículum de la matèria i milloren la competència comunicativa de l'alumne. En aquests moments no hi ha intercanvi epistolar ni per correu electrònic entre centres.

6.1.4. Dimensió Internacional del centre europeu

En aquest moment, no estem participant en cap projecte europeu.

6.2. Concreció operativa del pla

La darrera fase del PLC consisteix, a partir de les dades obtingudes i les reflexions compartides dels diferents Departaments i la mateixa comissió elaboradora del Pla, a fer propostes d'actuacions que millorin i augmentin la presència del català al centre.

6.2.1. Propostes generals:

- Coordinació entre el professorat que imparteix llengües per tal de compartir metodologies i continguts, assegurar la no repetició de conceptes, (veure estructures comunes).
- Compromís per part del professorat de ser bons models lingüístics, sent capaços de parlar amb els alumnes utilitzant un to col·loquial però a la vegada correcte, corregint les expressions o paraules inadequades...
- Mantenir una coordinació estable amb l'AA, grups de NEE, agrupaments flexibles... per tenir en compte sempre en quin estadi del seu aprenentatge es troba cada alumne/a. D'aquesta manera es podrà anar treballant amb ell en funció del nivell que va adquirint, tenint en compte quin és el currículum i l'objectiu a què aquests alumnes han d'arribar. Les reunions de nivell, departament i/o diversitat haurien de ser el lloc on compartir informació i proposar accions.
- **No rebaixar mai les expectatives** respecte dels alumnes que transitòriament han de fer una immersió lingüística (per ser nous
- inguts) o tenen un ritme diferent d'aprenentatge al del "grup estàndard". Participació activa de tot el professorat (no només els de llengües) en les activitats que es generin des dels diferents projectes en els quals el centre hi participi, com ara des del Projecte d'Innovació de les Biblioteques, parant especial atenció al Projecte "el gust per la lectura"
- Planificar activitats que potenciïn la relació entre els alumnes per tal de potenciar valors com: l'empatia, la solidaritat, la curiositat per altres cultures d'una manera activa

6.2.2. Propostes específiques:

Departament de Lletres.

- Mantenir línies de treball que ja es vénen desenvolupant com l'hora d'escriptura trimestral, el treball sobre la planificació i correcció textuals, l'ús conscient de la llengua.
- En relació a la matèria optativa d'història de l'art, elaboració d'un dossier que aporti textos literaris dels moviments artístics estudiats.

Departament Lletres/Ciències.

- Mantenir i ampliar la coordinació en relació amb les lectures compartides. La feina del departament de Lletres d'aquestes lectures prendria dues direccions: d'una banda, continuar amb el treball d'anàlisi literària que ja s'està fent i, d'altra banda, treballar la dimensió lingüística a partir de la feina preparada des de ciències.

Departament de Llengües estrangeres.

Encara que, tal i com està recollit a les instruccions d'inici de curs, les llengües vehiculars a les classes d'anglès i francès han de ser aquestes mateixes, hi ha determinades activitats que requereixen l'ús de la llengua materna:

- En els grups inicials es realitza una traducció en la llengua materna del vocabulari adquirit. Quant als grups avançats, es fomenta la definició del vocabulari en la llengua que s'està aprenent (anglès o francès).
- Certes expressions per les quals la traducció literal no serveix i difícils d'explicar en la mateixa llengua estrangera.
- Aprofitament de la comparació amb la llengua materna per tal d'afavorir una millor comprensió de certes estructures gramaticals.

És precisament en aquests tipus d'activitats on podem fer servir el català com a llengua materna de referència reflexionant, a més, sobre l'ús correcte de la mateixa.

7. La qualificació professional dels docents

7.1. Perfil dels docents de llengua catalana, aula d'acollida, llengua castellana i llengües estrangeres (anglès i francès).

Berta Manasé: Filologia catalana

Concepción Juanes: Nivell C2 de llengua anglesa

Flor de Lis Igualada: Filologia anglogermànica

Iria Arellano: Traducció i interpretació francès / anglès

Isabel Burgos:

Leire Crowley: Filologia francesa

Núria Llopis: Filologia catalana

Raül López: Filologia romànica

7.2. Perfil dels docents que imparteixen una assignatura extralingüística en una llengua estrangera (anglès).

Albert Torrent:

Carlos Borobia: